

PANENKY

Není zřejmě v silách historiků ani archeologů zjistit, kdy vznikla první panenka. Bylo to s pravděpodobně někdy v pravěku a byla nejspíše vyrobena z trávy a větviček, do pozdějších dob se tedy nedochovala. Stejně tak je těžké určit, kdy panenka přestává být kultovním předmětem a stává se výhradně hračkou. Nejstarší dochované exempláře pocházejí ze starověkého Egypta a Mezopotámie (přibližně 2000 let př. n. l.). Panenka pak provází děti, především děvčátka, po další staletí až do dnešních dnů.

Dlouhou dobu bylo základním výrobním materiálem dřevo, případně textil a přírodní materiály. Na počátku 19. století se začínají vyrábět panenky z rozemleté masy papíru (papírmaše) či dřeva. Jejich hlavičky, často zhotovované zvlášť, pak byly z porcelánu či jeho neglazované formy – biskvitu. Ve 2. polovině 19. století pak nastupují umělé hmoty, především celuloid, který byl ve 20. století nahrazen bakelitem, vinylem či gumou.

Malé slečny si mohly hrávat s panenkami mnoha typů a velikostí – miminky, batolaty, holčičkami, chlapečky, s panenkami různých barev pleti a rozličných druhů vlasového materiálu. Panenky se naučily mrkat, plakat, chodit. Pro jejich pohodlí vznikaly nejen kočárky, ale také oblečení, nábytek, nádobí a velké množství dalších předmětů denní potřeby – vše patřičně miniaturizované.

Mezi nejznámější výrobce panenek u nás patřily firmy Novolit, Hamiro a Technoplast.

Barbie – panenka napodobující moderní dospělou ženu se stala hitem 2. poloviny 20. století. Na trh ji uvedla americká firma Mattel v roce 1959. V dalších desetiletích zaznamenala hračka globální úspěch a vznikl celý „barbie - svět“ plný módních oblečků, obuvi, osobních potřeb, domečků; Barbie obklopili její příbuzní, přátelé, zvířata. Od přelomu tisíciletí je panenka dokonce hlavní hrdinkou řady filmů. Hračce bývá často vytýkána její všudypřítomnost a orientace a konzumní životní styl. Z toho však nelze obviňovat panenku samotnou. Ona sama totiž přináší především radost a zábavu milionům dětí.